

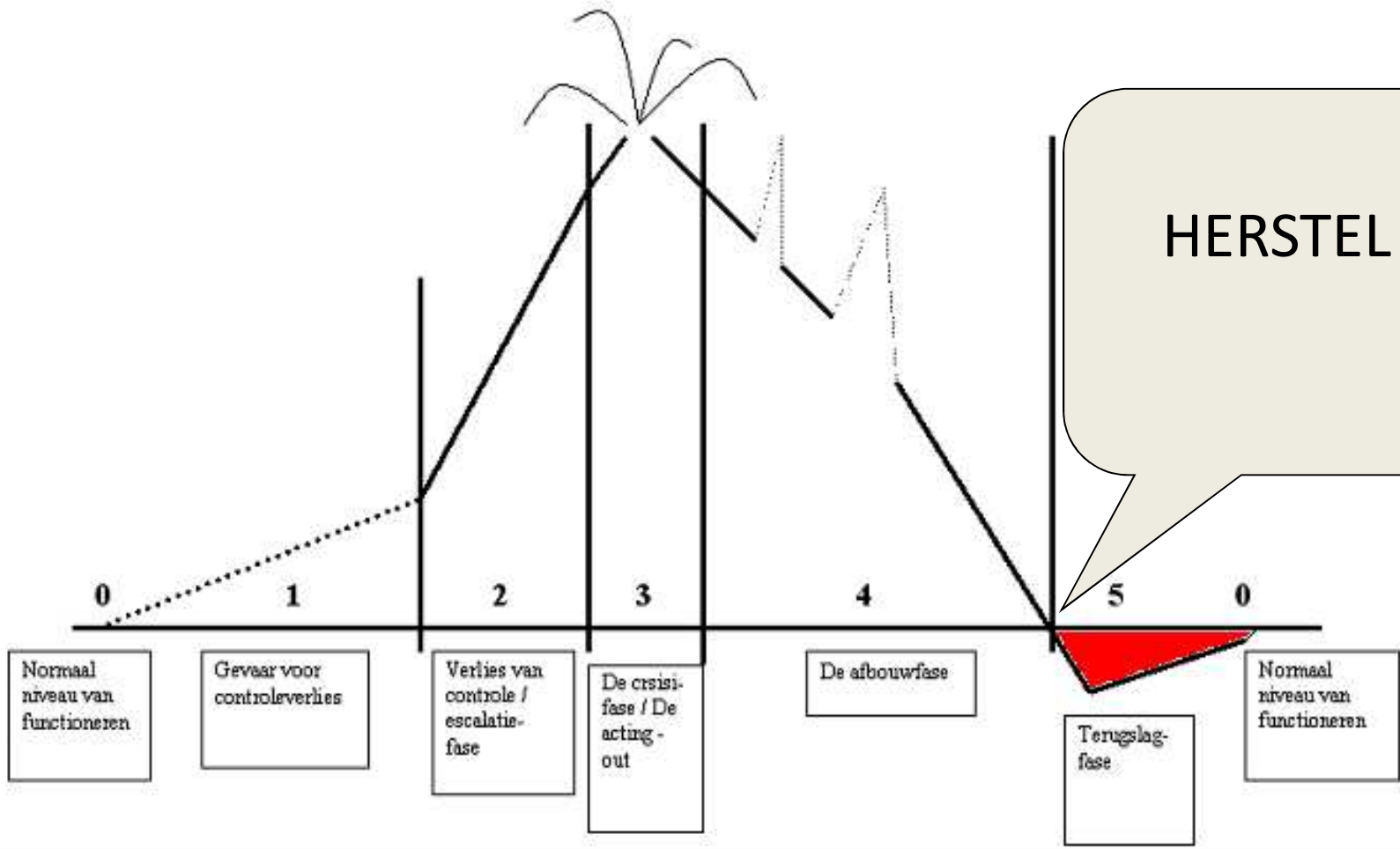
“Interne herstelbemiddeling”

*Zin en onzin van herstel in het werken met cliënten
met problematisch gedrag!*

Taghon Geert
2012

www.geerttaghon.be

CRISISONTWIKKELINGSMODEL IN SCHEMA

Interne herstelbemiddeling

- Richt zich op conflicten binnen de instelling, tussen cliënten onderling of tussen cliënt en begeleider.

Doelstelling

- Bewerkstellingen van dialoog tussen daders en slachtoffers om, in eerste instantie, de schade te herstellen. Nadruk ligt hierbij op de immateriële schade
- Daarmee wordt uiteindelijk ook een verder liggend doel beoogd, nl. toekomstig gedrag en besef van de cliënt veranderen zodat hij/zij niet weer in de fout gaat

Onderzoek Newell (2002); Edgar & Newell (2006) in Engelse gevangenissen.

- Onderzoek toont aan dat herstelgericht werken kan bijdragen tot het vergroten van de veiligheid, nl. zorgt voor een meer harmonieus klimaat
- Inzet van herstel heeft een positief effect op de groep waarin de daders verblijven

Hefboom

- Streven naar machtvrije communicatie waarin principiële gelijkwaardigheid centraal staat (Habermas, 1988)
- De morele ontwikkeling wordt daardoor gestimuleerd (Kohlberg, 1985)
- Van belang te streven naar een klimaat in de vorm van Just Community (Kohlberg, 1985): een rechtvaardige gemeenschap, waarbinnen de onderlinge communicatie zoveel mogelijk van macht ontdaan is, waar vooral argumentatie tellen en niet vanuit vooringenomen posities gehandeld wordt.

Drie motieven voor de inzet van herstelgerichte activiteiten

(Van Rhijn, A., 2007)

- Organisatorisch motief
- Pedagogisch motief
- Victimologisch motief

Organisatorisch motief

- Belang gehoord worden en gesteund voelen van personeelslid
- Manier voor cliënt om terug goed te maken en zich terug aan te passen aan de verwachtingen van de voorziening
- Van belang alle betrokkenen te betrekken in herstel

Pedagogisch motief

- Naast sancties de cliënt laten ervaren hoe zo een conflict opgelost kan worden met elkaar
- Belangrijk leermoment
- Signaal dat we incident ernstig nemen
- Personeel overtuigen van dit nut

Victimologisch motief

- Slachtoffer centraal
- Bieden van genoegdoening aan slachtoffer
- Slachtoffer dikwijls cynisch tegenover herstel
- Kan toch opluchting geven herstel te ervaren

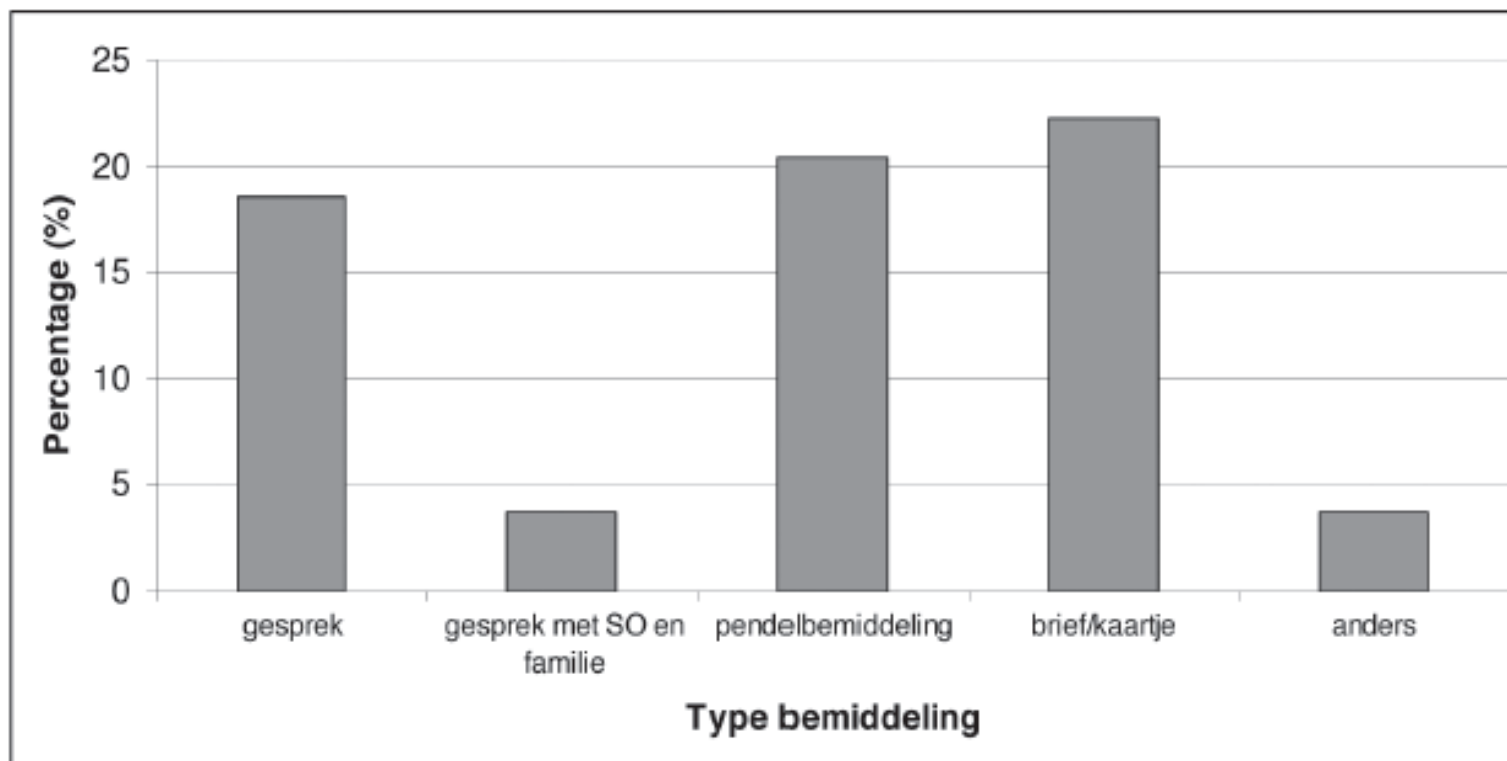
Herstel als cultuur

- Herstel = geen straf
- Herstel = vanuit m en niet vanuit M
- Herstel na fysieke agressie of wanneer men dit nodig acht = duidelijk omschrijven wanneer
- Streven naar vrijwilligheid, maar zien als een 'must'

- Herstel = niet te veel praten, maar doen =
jongeren worden gestimuleerd iets te maken voor iemand met wie ze iets willen herstellen

Forensisch Centrum Teylingereind

Figuur 1. Percentage jongeren per type bemiddeling (N = 57)

- Herstel = doen = akkoord tot samenwerken
- Herstel = collega en team op 1 lijn = zelfde visie
- Herstel = allen voor 1, 1 voor allen
- Herstel = van afstand naar nabijheid

- Herstel = gebruik maken van de interesses van de dader
- Herstel = de ander 'gunnen'
- Herstel = ieders eigen 'zijn' respecteren en toch grenzen hanteren

Herstel als cultuur

sorry voorde hart die kapot is en sorry dat ik
je accepta voor mijn klaren mooi in de hart
te leggen. maar het was mijn bedoeling niet
om die hart kapot te maken. En wil je
bespreken dat ik op de playstation mag
en al dat niet mag begrijp ik het wel door
mijn stomme tijden dat ik deed.

Sorry daarvoor

van

Dus ...

- De agressor verantwoordelijkheid geven
- Verder kijken dan regelovertreding = nadruk op zoektocht naar herstel van de schade (relationeel, materieel, moreel, ...)
- Maatregel moet er toe bijdragen dat relaties en vertrouwen tussen de betrokkenen (dader en slachtoffer) en hun omgeving (begeleiders leefgroep, organisatie) wordt hersteld en versterkt

- Keuze tot uitsluiting is laatste keuze en meest destructieve keuze op relationeel vlak
- Herstel = geslaagd als beide partijen terug met elkaar communiceren (= relatieherstel) en slachtoffer gevoel heeft de opdracht als 'schade herstellend' te ervaren
- Tweede instantie is herstel gericht op gesprek en wederzijdse emotionele belevingen. Om tot dit gesprek te komen moet er wederzijdse bereidheid zijn en een wederzijds empathisch vermogen

Knelpunten tot herstel

- Mogelijkheden en bereidheid zijn vaak te kort om zelf of met lichtere vorm van zorg verandering te bekomen
- Vaak gevoel vast te zitten in situatie
- Cognitief moeite met abstract denken, tijd en ruimte, rekenen en lezen
- Moeite met selecteren en onthouden
- Denkt tempo ligt meestal laag
- Geheugen minder sterk

Hefbomen voor herstel

- Concrete werkdoelen in het hier en nu
- Toespitsen op alledaagse zaken
- Schouder aan schouder
- Niet alles overnemen
- Geloof in hun kunnen , rekening houdend met
- Veel herhaling nodig
- Sterk uitgewerkt en concreet